

Co jest zapisane w Prawie o odbudowie zasobów przyrody

Nature Restoration Law – tłumaczymy punkt po punkcie

(Treść NRL/komentarz, odniesienie do sytuacji w Polsce)

dr hab. Ewa Jabłońska, prof. UW (Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Ochrony Mokradeł), kwiecień 2024

Artykuł 8. Odbudowa populacji owadów zapylających

Państwo członkowskie, poprzez wprowadzenie odpowiednich i skutecznych środków, poprawia różnorodność owadów zapylających i odwraca spadek populacji owadów zapylających najpóźniej do 2030 r., a następnie osiąga tendencję wzrostową populacji owadów zapylających, mierzoną co najmniej co sześć lat po 2030 r., aż do osiągnięcia zadowalających poziomów, określonych w krajowym planie odbudowy.

Komisja Europejska opracuje metodykę monitoringu populacji owadów zapylających. Państwa członkowskie wdrożą odpowiedni monitoring.

W ostatnich dziesięcioleciach liczebność owadów zapylających w Unii Europejskiej dramatycznie spadła, przy czym liczebność jednego na trzy gatunki pszczoł i motyli spada, a jeden na dziesięć gatunków jest na skraju wyginięcia. Zapyłacze mają zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania ekosystemów lądowych, dobrostanu ludzi i bezpieczeństwa żywnościowego, ponieważ zapylają rośliny dzikie i uprawne. Prawie 5 mld. EUR rocznej produkcji rolnej UE jest bezpośrednio przypisywane owadom zapylającym (Vysna i in. 2021). Bez zapyłaczy człowiek musiałby zapylić rośliny na polach i w sadach np. pędzelkiem, lub pożegnać z większością roślin jadalnych.

Podejmując działania w celu odbudowy populacji owadów zapylających należy pamiętać o znaczeniu zaspokojenia wszystkich trzech kluczowych potrzeb tych owadów – dostępności pożywienia przez cały sezon, miejsc gniazdowania i miejsc hibernacji (Keenleyside i Underwood 2020). Kluczowe działania w zakresie odbudowy populacji owadów zapylających obejmują m.in. (Keenleyside i Underwood 2020):

1. Ochronę istniejącymi siedlisk rolniczych dla owadów zapylających, takich jak: bogate w kwiaty półnaturalne trwałe użytki zielone; wrzosowiska i zarośla pastwiskowe; roślinność okrywowa w uprawach trwałych; porośnięte trawą obrzeża pól, miedze i strefy buforowe z kwiatami; żywopłoty (z kwiatami), drzewa gospodarcze i grunty zalesione; kamienne mury, stawy i rowy oraz inne elementy krajobrazu o wysokiej różnorodności.
2. Tworzenie dodatkowych zasobów zapyłaczy w gospodarstwie, poprzez: wysiewanie pasów dzikich kwiatów; pozostawienie pól odłogiem z zasiałą lub spontaniczną roślinnością; zapewnienie miejsc gniazdowania i hibernacji dla dzikich owadów zapylających; pozostawienie nagich piaszczystych lub ziemnych brzegów lub płatów jako siedlisk lęgowych; uprawa rośliny strączkowych, takie jak lucerna i koniczyna, i pozwolenie im kwitnąć.
3. Unikanie stosowania pestycydów i zmniejszenie zużycia nawozów.

Wsparcie finansowe dla rolników wdrażających działania związane z odbudową populacji owadów zapylających przewidziano w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, jako

ekoschemat „Obszary z roślinami miododajnymi”, jak również w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych: „Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000”, „Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000”, „Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000”, oraz „Bioróżnorodność na gruntach ornych” (interwencja polega na zakładaniu na gruntach ornych i utrzymaniu: śródpolnych, wieloletnich pasów kwiatnych lub na zakładaniu ogródków bioróżnorodności w celu zwiększenia bioróżnorodności na terenach wiejskich).

Literatura:

Keenleyside C., Underwood, E. 2020. A guide to pollinator-friendly farming. Guidance prepared by the Institute for European Environmental Policy for the European Commission. https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Agriculture?preview=/23462117/62947597/Farmers_Guidance_EN_14_12.pdf

Vysna V., Maes J., Petersen J.E., La Notte A., Vallecillo S., Aizpurua N., Ivits E., Teller A. 2021. Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). Final report from phase II of the INCA project aiming to develop a pilot for an integrated system of ecosystem accounts for the EU. Statistical report. Publications office of the European Union, Luxembourg.